

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.012/2022/13.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A kérelmező:

kérelmező (cím)

A kérelmező képviselője:

Lantos Judit Ügyvédi Iroda (cím1, ügyintéző: dr. Lantos Judit ügyvéd)

A kérelmezett:

kérelmezett (cím2)

A kérelmezett képviselője:

SBGK Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Szamosi Katalin ügyvéd)

A nemperes eljárás tárgya:

védjegyoltalom megszűnésének megállapítása iránti kérelmet elutasító határozat megváltoztatása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

kérelmezett

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 8.Pkf.25.539/2021/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 3.Pk.23.613/2020/10.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatja, és a kérelmező megváltoztatási kérelmét elutasítja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy 15 napon belül fizessen meg a kérelmezettnek 1.075.000 (egymillió-hetvenötezer) forint együttes első- és másodfokú, valamint felülvizsgálati eljárási költséget.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A kérelmezett a jogosultja a szám lajstromszámú, 1999. szeptember 30-án bejelentett és 2001. november 14-én a lajstromozott „név” szóvédjegynek, amely a Nizzai Megállapodás szerinti 10. osztályba sorolt „Diagnosztikai, sebészeti, orvosi és fogászati készülékek, műszerek és eszközök (beleértve fecskendőket, fecskendőtüket és sebvarró tüket, lélegzőálarcokat és narkotizáló álarcokat), gyógyászati gépek, készülékek és eszközök, különleges bútorzat kórházak, orvosi és fogorvosi rendelők részére, műtőlámpák, szemészeti lámpák, röntgenkészülékek és alkatrészeik”; a 12. osztályba tartozó „Röntgenkészülékekkel felszerelt gépkocsik, betegszállító gépkocsik” áruk, valamint a 37. osztályba tartozó „Kórházak, műtők és rendelők tervezése, felépítése és felszerelése” szolgáltatások körében áll oltalom alatt.

[2] A védjegy bejelentője a név1 Rt. volt, akitől a kérelmezett a védjegyet 2007. január 23-án átruházással szerezte meg.

[3] A 2021. május 1-jét megelőzően név2 Zrt. elnevezésű kérelmező 2018. február 12-én a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához (a továbbiakban: Hivatal) benyújtott és módosított kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a fenti védjegy oltalma elsődlegesen 1999. szeptember 30-ára, másodlagosan 2007. április 26-ára visszaható hatállyal megszűnt a 10. osztályba sorolt, elsődlegesen „sebészeti, orvosi, fogászati műszere” áruk, másodlagosan a „kanülök, katéterek, orvosi fogók csipeszek, orvosi szondák, sebészeti kapcsok, sebészkek, sebészollók, trokárok, tyúkszemvágó kések, orvosi kéziműszerek (nem elektromos működéssel), orvosi műszerek, szövetek vágására szolgáló műszerek, állatorvosi készülékek és eszközök, fogszabályozáshoz használt eszközök, berendezések, fülpiszkálók, fűrészek sebészeti használatra, kasztráló fogók, csipeszek, lancetták, orvosi szondák, orvosi vezetődórtok, hullámvezetők, permetezők, porlasztók gyógyászati használatra, sebészeti készülékek és eszközök, sebészeti szondák, spatulák gyógyászati célokra, ujjvédők gyógyászati használatra, urológiai készülékek és eszközök” áruk körében.

[4] A kérelmező a kérelmét a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.) 18. §-ára, 30. § (1) bekezdés d) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 34. § (1) bekezdésére alapította. Állította, hogy a kérelmezett a védjegyet a 10. áruosztály teljes oltalmi körében – különösen az orvosi kéziműszerek és az acél sebészeti eszközök vonatkozásában – nem használta, és ezért kérte a védjegyoltalom használat hiánya miatti részleges megszűnésének megállapítását. Az ehhez fűződő jogi érdekét abban jelölte meg, hogy a kérelmezett védjegybitorlás miatti perindításától tart.

[5] A Hivatal az M9904594/109. számú határozatával a védjegyoltalom használat hiánya miatti megszűnésének megállapítása iránti kérelmet elutasította.

[6] A kérelemben elsődlegesen feltüntetett 1999. szeptember 30-i időpont tekintetében megállapította, hogy ekkor védjegyoltalom sem állt fenn, és ezért használati kötelezettség sem terhelte a védjegy jogosultját. Hivatkozott egyúttal arra, hogy a védjegyoltalom bejelentés napjára visszaható hatályú megszűnése nek lehetősége a védjegyhasználati kötelezettséget meghatározó jogszabályi rendelkezésekből nem vezethető le.

[7] A másodlagosan megjelölt 2007. április 26-i időpont kapcsán abból indult ki, hogy a felek közötti védjegybitorlási per a kérelemre okot adott, és erre figyelemmel két releváns időszakot: egyrészt a 2002. április 26. és a 2007. április 26., másrészt a 2013. február 12. és a 2018. február 12. közötti ötéves időszakot vizsgálta. Az előbbi időszak vonatkozásában azt állapította meg, hogy annak jelentős részében a támadott védjegy jogosultja a név1 Rt. volt. Mivel pedig a kérelmezett hivatkozása szerint a kérelmező a védjegyet 2007. április 26-ig a vitatott árukörben a védjegyjogosult engedélye alapján használta, ezért – a Vt.-nek a kérelem benyújtásakor hatályban volt 18. § (3) bekezdésére tekintettel – elsősorban abban a kérdésben foglalt állást, hogy a használatot a név1 Rt. használatának kellett-e betudni, az „saját jogú” használatnak vagy engedélyen alapuló használatnak minősült-e. A név társaságok cégtörténetének ismeretében arra a következtetésre jutott, hogy a „név” elnevezéssel, illetve az azt tartalmazó védjegyekkel kapcsolatos valamennyi jogot az alapító név3, az annak szerepét a későbbiekben átvevő név4, majd az azt felváltó név1 Rt. mint vagyionkezelő magának tartotta fenn, és a többi név vállalat részére csupán engedélyezte azok használatát. Értelmezése szerint név1 Rt. kérelmezetthez intézett, 2003. június 18-án kelt felszólító levelében is egyértelműen kifejezésre juttatta azt a szándékát, hogy a védjegyekkel kapcsolatos kizárólagos jogait fenn kívánja tartani. Ehhez képest a kérelmező részéről bizonyíthatatlannak találta, hogy a név1 Rt. és a leányvállalatok közötti együttélési-együtthasználati (ún. koegzisztencia) megállapodás állt fenn. Emiatt arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kérelmező a „név” megjelölést nem saját jogán, hanem a név1 Rt. engedélye alapján használta 2007 áprilisáig.

[8] Közömbösnek tekintette, hogy a „név” szóvédjegy 1998. április 25. és 1999. szeptember 30. között nem állt oltalom alatt, mert a kifejezést domináns elemként tartalmazó szám1 lajstromszámú ábrás védjegy ebben az időszakban is folyamatosan oltalom alatt állt a név1 Rt. javára, amely a korábbi oltalom megszűnése után kevesebb, mint két évvel újból védjegyoltalmat igényelt a „név” szómegjelölésre.

[9] Mindezekre figyelemmel azt állapította meg, hogy a kérelmező a 2002. április 26. és a 2007. április 26. közötti időszakban név1 Rt., illetve az őt a jogosulti pozícióban felváltó kérelmezett felhatalmazása alapján használta a „név” szóvédjegyet, és ezt a használatot a Vt. 18. § (3) bekezdése szerinti jogosulti használatnak minősítette. Kiemelte, hogy az utóbbi jogszabályhely nem a „használati szerződés”, hanem az „engedély” kifejezést tartalmazza, és azzal kapcsolatban semmilyen formai vagy tartalmi előírást nem támaszt. Rögzítette, hogy a kérelmező az alapításától kezdődően a cégnevében és a 10. osztályba sorolt sebészeti műszerek olyan széles és átfogó csoportja tekintetében használta a „név” megjelölést, amely lefedi a sebészeti, orvosi és fogászati műszerek, valamint a másodlagos kérelemben tételesen felsorolt áruk körét is. Az oltalom fenntartásához ugyanakkor elegendőnek tartotta olyan mértékű használat igazolását, amely a védjegy árujegyzékében szereplő nagyobb termékkörön belül olyan széles termékcsoportot ölel fel, amelynek eredményeként az adott termékkör tekintetében a fogyasztók a védjegyet a védjegyjogosulthoz kapcsolják.

A megváltoztatási kérelem és az ellenkérelem

[10] A kérelmező megváltoztatási kérelmében a Hivatal fenti határozatának megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy a szám lajstromszámú védjegy oltalma

2007. április 26-ára visszaható hatállyal megszűnt a 10. osztályba sorolt „sebészeti, orvosi, fogászati műszerek” áruk körében.

[11] Érvelése szerint a részéről történt használatot a Hivatal tévesen tudta be a kérelmezettnek, és tévesen állapította meg, hogy ez a megjelöléshasználat a kérelmezett, illetve név1 Rt. védjegyhasználati engedélye alapján valósult meg. Vitatta, hogy közte és a név1 Rt. között a bejelentés időpontjában védjegyhasználati jogviszony állt fenn. Előadása szerint erre vonatkozó következtetést a név1 Rt. által a kérelmezett részére 2003-ban küldött felszólításból sem lehetett levonni. Lényegesnek tartotta, hogy a név1 Rt. és az egyes leányvállalatok az alapításuktól 2007-ig egymás jogait elismerve működtek, önálló jogát a „név” megjelölés cégnévként és kereskedelmi névként történő használata vonatkozásában az említett időszakban senki sem vonta kétségbe.

[12] A kérelmezett ellenkérelmében a megváltoztatási kérelem elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú végzés

[13] Az elsőfokú bíróság végzésével a Hivatal támadott határozatát megváltoztatta, és megállapította, hogy a szám lajstromszámú védjegy oltalma 2007. április 26-ára visszaható hatállyal megszűnt a 10. áruosztályba sorolt orvosi, sebészeti és fogászati műszerek körben, kivéve a csecsemő és hordozható inkubátorokat, melegítő és újraélesztő asztalokat, fototerápiás készülékeket, vérnyomásmérőket, elektronikus ciklusnaptárok, csontsűrűségmérőket, digitális lázmérőket, valamint a horkolás- és fogcsikorgatás gátlókat, TENS (elektroterápiás) készülékeket és infúziós pumpákat.

[14] Döntése jogi indokainak kifejtését megelőzően összefoglalta a név vállalatok cégtörténetét. Ebben a körben rögzítette, hogy a név3 állami vállalat a rendszerváltás időszakában likviditási válságba került, az egyes specializált gyáregységeiből önálló gazdasági társaságokat alapított, maga pedig a név4 nevet vette fel, állami vállalatként működött tovább, és a felek is ebben a folyamatban jöttek létre átalakulás útján. Megállapította, hogy a szám lajstromszámú védjegy bejelentője a név4 vagyonelemeit megszerző név1 Rt. volt, akitől a kérelmezett a védjegyet 2007. január 23-án átruházással szerzte meg. Utalt arra, hogy a név társaságok a „név” szómegjelölést az alapításuktól kezdődően a cégnevük vezérszavaként és áruik jelzőjeként használták. Tényként állapította meg azt is, hogy a név1 Rt. a 2003. június 18-i levelében arra hívta fel a kérelmezett figyelmét, hogy ő a „név” védjegyek jogosultja, és azok használatára kizárólag az ő engedélyével kerülhet sor, egyúttal kifejezetten megtiltotta a kérelmezett számára a „név” megjelölés használatát; és bár a kérelmezett a megjelölést ennek ellenére továbbra is használta, ez ellen a név1 Rt. nem lépett fel. Ismertette a későbbiekben a védjegyek jogosultjává vált kérelmezettnek a többi társasághoz intézett, 2007. április 26-án kelt levelének tartalmát, amely szerint a védjegyek jogszerű használata csak írásos megállapodás alapján történhet. Kiemelte továbbá, hogy a kérelmező ilyen szerződést a kérelmezett-tel nem kötött, és a kérelmező 2018. június 1-jén a kérelmezett ellen keresetet indított, amelyben a 2007. április 26-tól fennálló védjegybitorlást is sérelmezte.

[15] A megváltoztatási kérelem tartalmára tekintettel kizárólag a 2007. április 26-ára visszaható hatályú megszűnés megállapításához szükséges feltételek fennállását vizsgálta. Egyetértett a Hivatallal abban, hogy a kérelmezettnek egyrészt a 2002. április 6. és 2007. április 26., másrészt a 2013. február 12. és 2018. február 12. közötti időszakokra nézve kellett igazolnia a védjegy használatát. Álláspontja szerint a kérelmezett az előbbi időszakban történt használatot igazolni nem tudta. Ezzel kapcsolatban – a Hivatallal egyezően – elsősorban annak tulajdonított jelentőséget, hogy a kérelmező a védjegyjogosult engedélye alapján, vagy anélkül használta-e a védjegyet. Értékelte, hogy az első, védjegyhasználattal összefüggő nyilatkozat a név1 Rt. által a kérelmezettnek 2003-ban küldött, a védjegyhasználatot megtiltó levele volt. A Hivatallal ellentétben ugyanakkor a kérelmezett részéről nem tartotta

bizonyítottanak, hogy akár a szóban forgó védjegyet, akár bármely más „név” védjegyet annak jogosultjának engedélye alapján használta a kérelmező, és e védjegyekre vonatkozó védjegyhasználati jogviszony állt volna fenn az érdekeltek között. Rámutatott: nem annak van jelentősége, hogy a név1 Rt. a védjegyoaltalmakat fenntartotta-e magának, hanem hogy a védjegyekre vonatkozó jognyilatkozatokat tett-e a kérelmező vagy jogelődje felé. Kifejtette továbbá, hogy az egyoldalú és a szerződéses nyilatkozattal alapított engedélynek is minimális feltétele a használatra irányuló jogcím és a védjegy egyértelmű megjelölése; a név1 Rt. viszont a kérelmező alapító okiratában és más dokumentumban sem tett a védjegy használatára irányuló nyilatkozatot. Ezzel szemben a kérelmezett által hivatkozott aláfölérendeltségi viszonyt nem találta bizonyítottnak, a név1 Rt. és a kérelmező között csupán egyfajta jogi kapcsolatot tartott megállapíthatónak: a részvényes és a részvénytársaság közötti jogviszonyt. Értelmezése szerint a holding fogalmából sem lehetett a védjegyhasználati jogosultságra is kiterjedő megállapodás fennállására következtetni. A kérelmezett által hivatkozott, 1993-ból származó tájékoztató kiadványt sem tartotta alkalmasnak annak bizonyítására, hogy a név1 Rt.-nek valóságos gyakorlata lett volna az egységes vállalatcsoporti arculat alakítása. Kiemelte egyúttal, hogy a kérelmező és a jogelődje is önálló, a védjegyjogosulttól világosan megkülönböztetett gyártó és forgalmazó tevékenységgel lépett fel, és ezt a tevékenységét mindvégig saját neve alatt, a név1 Rt. jogaira való hivatkozás nélkül végezte.

[16] Mindezek alapján azt állapította meg, hogy a kérelmező védjegyhasználatát az alapításától engedély nélküli, de egyben az aktuális védjegyjogosult által tudott és eltűrt volt legalább a kérelmezett 2007. áprilisi fellépéséig. Éppen ezért – mivel a Vt. 30. § (2) bekezdésére tekintettel a védjegyoaltalom korábbi időpontra visszaható hatályú megszűnése akkor állapítható meg, ha a megszűnés feltételei mindkét időszakra teljesülnek – azt vizsgálta, hogy 2013. február 12. és 2018. február 12. között megvalósult-e a védjegy használata.

[17] A felek által nem vitatott tényként állapította meg, hogy a kérelmezett 2007. április 26-tól a vizsgált védjegy használatára nem adott engedélyt a kérelmezőnek, vagyis – a Vt. 18. § (3) bekezdésének megfelelően – a kérelmező tényleges védjegyhasználatát nem volt betudható a kérelmezett védjegyhasználatának. Ehhez képest a kérelmezett részéről bizonyítatlannak tekintette a védjegynek a sebészeti, orvosi, fogászati műszerek körében való tényleges használatát az előzőekben írt mindkét ötéves időszakra. Figyelemmel volt arra a kérelmezett által a használat elmaradásának igazolásaként, a Vt. 18. § (1) bekezdése alapján hivatkozott tényre, hogy bár a kérelmezett szorgalmazta a név társaságok konzorciumba hívását, és írásos licenc szerződés megkötésére törekedett, a kérelmező csak 2017. november 6-án közölte, hogy nem kíván tagja lenni a konzorciumnak. E törekvés sikertelenségét azonban a kérelmezett piaci kockázatának minősítette, és ez álláspontja szerint nem tekinthető olyan, rajta kívül álló objektív körülménynek, amely a védjegyhasználat elmulasztását igazolná. Ilyen körülmények között pedig a kérelmezett részéről észszerűtlennek tekintette a védjegy használatának mellőzését, valamint a bitorlási igényérvényesítés halogatását. Mindezek miatt azt állapította meg, hogy a védjegyoaltalom – a Vt. 30. § (1) bekezdés d) pontja szerint – a „sebészeti, orvosi, fogászati műszerek” áruk körében 2007. április 26-ára visszaható hatállyal megszűnt.

[18] A kérelmezett fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság végzését – annak helyes indokaira is utalással – helybenhagyta.

[19] Mindenekelőtt utalt a felek között 8.Pkf.25.724/2020. számon folyamatban volt, az adott szóvédjegy törlése iránti eljárásban hozott határozatának egyes megállapításaira. Ennek megfelelően hivatkozott arra, hogy a „név” néven alapított társaságok a védjegyeket ténylegesen használták, de nem a név1 Rt. tevékenységéhez, hanem saját differenciált tevékenységükhöz igazodóan. Arra is figyelemmel volt, hogy az említett társaságokkal sem az

alapítók, sem a védjegyjogosultságot megszerző név Rt. nem kötött védjegyhasználati szerződést, és a név Rt. ténylegesen nem használta a védjegyeket azon áruk és szolgáltatások vonatkozásában, amelyek az egyes társaságok tényleges tevékenységét jellemezte. Ennélfogva a név Rt. számára már a védjegy bejelentésekor ismertnek tekintette, hogy a különböző társaságok tevékenysége részben lefedi az oltalommal érintett áruosztályokat. Azt is lényegesnek tartotta, hogy a felek nem jogutódai a név Rt.-nek, ezért a szóban forgó védjegyet jogutódlás alapján soha nem használhatták, a kérelmezett esetében a szerzés átruházással történt.

[20] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a Vt. 18. § (3) bekezdése szerinti engedélyt a jogosult egyoldalú jognyilatkozattal is megadhatja, és az alapulhat a felek által kötött védjegyhasználati szerződésen is. Ehhez képest arra az álláspontra helyezkedett, hogy a név Rt., majd 2007. január 23. után a kérelmezett sem adott egyoldalú jognyilatkozattal engedélyt a kérelmezőnek; ilyen, a védjegyoltalom egyes áruosztályaira akár részben, akár teljes körűen tett akaratnyilatkozat nem nyert bizonyítást. Jóllehet tényként állapította meg, hogy a név Rt. védjegyjogosultsága alatt mindkét fél – egymástól eltérő árukörben – használta a védjegyet, azonban egyéb körülmény hiányában ezt nem tartotta a név Rt. licencia szerződést igazoló ráutaló magatartásával azonosíthatónak. Az elsőfokú bíróságnak azt a következtetést is helytállónak tekintette, hogy önmagában a tulajdonosi, részvényesi kapcsolat sem feleltethető meg olyan védjegyjogi tárgyú rendelkezésnek, amely ráutaló magatartáson alapult volna.

[21] Ugyancsak az elsőfokú bírósággal értett egyet abban, hogy a kérelmezett részéről szükséges lett volna kimutatni a név Rt. érdekeltségét a kérelmező védjegyhasználatában, és ebben az esetben bizonyítható lett volna olyan ráutaló magatartás is, amely a védjegyhasználati szerződést valószínűsíti. Az engedéllyel történő védjegyhasználat bizonyítására azonban sem a 2003-ban, sem a 2007-ben írt felszólító levelet nem találta alkalmasnak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] A jogerős végzés ellen a kérelmezett terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amely a jogerős végzés hatályon kívül helyezésére, az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatására és a kérelmező megváltoztatási kérelmének elutasítására irányult.

[23] Megsértett jogszabályhelyként a Vt. 18. § (1) és – a hatályos, a korábbi (3) bekezdéssel azonos tartalmú – (5) bekezdését, 23. § (1) bekezdését és 30. § (2) bekezdését jelölte meg.

[24] Álláspontja szerint a védjegyoltalommal nem kizárólag a Vt. 23. §-a szerinti használati szerződés útján lehet rendelkezni, noha – annak diszpozitív szabályai és az írásbeli alak megkövetelésének hiányában – a használati szerződés szóban vagy ráutaló magatartással is létrejöhet. Ennek alátámasztásaként hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.451/2008/7. számú határozatára. Megismételte, hogy az adott esetben a kérelmező alapítása egyoldalú, kötelelemkeletkeztető jognyilatkozatnak minősült az alapító részéről, amely az alapító okirat aláírásával hatályossá vált. Érvelése szerint mindez a név Rt. részéről egyben a „név” védjegyek védjegyhasználati engedélyét is jelentette, vagyis a név Rt. egyoldalúan biztosította a védjegyek használatának jogát a kérelmező cégnevében, és engedélyezte azoknak a kérelmező által szűk szegmensben, az általa gyártott orvosi kéziműszereken való elhelyezését. Utalt egyúttal arra, hogy a védjegyjogi gyakorlat a védjegyhasználati szerződések vonatkozásában inkább a védjegyjogosult által biztosított engedély vélelmét állítja fel, ha nem volt írásbeli szerződés, de a felek összehangolt gazdasági együttműködése és a szóban forgó védjegyek tényleges használata megállapítható. Állította továbbá, hogy a konkrét esetben a név Rt. mint a védjegyek jogosultja tudomással bírt a védjegyek

kérelmező általi használatáról, azt nem ellenezte, ekként a használati engedélyt ráutaló magatartással megadottnak lehet tekinteni.

[25] A védjegyhasználat elmaradása – Vt. 18. § (1) bekezdése szerinti – kellő igazolásának kérdésében hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Pfv.20.744/2009/7. számú határozatára, amely szerint „[...] elfogadható menthető körülményként az, hogy a kérelmezők mindaddig nem kezdték meg a védjegy saját tényleges belföldi használatát, amíg a licenc, illetve az értékesítés reális lehetősége fennállt”. Ezzel kapcsolatban lényegesnek tartotta, hogy 2002 végéig a védjegyjogosult név1 Rt. meghatározó többséggel rendelkezett a leányvállalatokban, és 2003-ban a védjegyek használatával kapcsolatban részére felszólító levelet küldött. Állítása szerint a név1 Rt. jogi fellépésének hiányát az magyarázta, hogy a meghatározó többsége elvesztését követően is kontrollált formában kívánta engedélyezni a védjegyhasználatot, és továbbra is érdekelt volt a leányvállalatok működésében. Előadta, hogy 2003-ban a védjegyjogi engedélyen alapuló értékesítés reális lehetősége fennállt.

[26] Mindemellett kérte az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezését több olyan jogkérdés tekintetében, amelyek megválaszolásához álláspontja szerint a a 2008/95/EK irányelv 8. cikk (1) bekezdésének, 10. cikk (1) és (2) bekezdésének, valamint 12. cikk (1) bekezdésének, továbbá a 2015/2436 irányelv 16. cikk (1) és (6) bekezdésének, 19. cikk (1) bekezdésének és 25. cikk (1) bekezdésének értelmezésére van szükség.

[27] A felülvizsgálatnak a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 408. § (2) bekezdése szerinti kizártsága miatt, a Pp. 409. § (2) bekezdés a), b) és c) pontja alapján kérte a felülvizsgálat engedélyezését.

[28] A Kúria a Pfv.IV.20.012/2022/4. számú végzésével a felülvizsgálatot a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja alapján engedélyezte.

[29] A kérelmező felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős végzés hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[30] A Kúria előrebocsátja, hogy a kérelmezett kérelmére a felülvizsgálatot a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulata alapján, a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény 3. pontjára is figyelemmel azért engedélyezte, mert a felülvizsgálati kérelemben felvetett, a következőkben részletesen bemutatott és a konkrét ügyön túlmutató jogkérdésben korábban még nem foglalt állást közzétett ítélezési gyakorlatában, továbbá e különleges súlyú jogkérdés megválaszolása a jogegységet (jogbiztonságot) is érinti.

[31] A Kúria előrebocsátja továbbá, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését sürgősségként tartotta, és ezért mellőzte. Ezzel kapcsolatban figyelemmel volt arra, hogy az Európai Unió Működéséről szóló szerződés 267. cikke szerint az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárására akkor kerülhet sor, ha a Szerződések értelmezése, vagy az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése a kérdés a tagállami bíróság előtt. Éppen ezért az előzetes döntéshozatali eljárás abban az esetben indokolt, amennyiben az ügyben valamely releváns kérdés eldöntéséhez az uniós jog értelmezése szükséges, vagy az kérdéses, hogy az érintett uniós jogszabályt kell-e alkalmazni. Az uniós jog értelmezésének szükségessége ugyanakkor csak abban az esetben merülhet fel, ha az abban szereplő rendelkezés céljával, tartalmával összefüggésben a bíróságban kétely merül fel (Kúria Kfv.II.37.805/2021/14.). Ezzel szemben az adott esetben a felülvizsgálati kérelemben felhívott irányelvek rendelkezéseinek a nemzeti jogba való átültetése megtörtént, és ennél fogva a Vt. azoknak megfelelő, a kérelmezett által megjelölt szabályait kellett elsősorban értelmezni. Az implementált rendelkezések céljával,

tartalmával összefüggésben felmerülő kétség hiányában pedig az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése nem volt indokolt.

[32] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

[33] A Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős végzés a kérelmezett által megjelölt okból jogszabálysértő.

[34] A kérelmező a Hivatalhoz benyújtott kérelmében a kérelmezett védjegyoltalmának a védjegyhasználat elmulasztása miatti részleges megszűnésének megállapítását kérte. Mivel abban – a Vt. 18. § (1) bekezdésére hivatkozással – azt állította, hogy a kérelmezett védjegyjogosultként a védjegy tényleges belföldi használatát öt éven át megszakítás nélkül elmulasztotta, és a megszűnés megállapítását 2007. április 26-ára visszaható hatállyal kérte, a Hivatalnak a Vt. 30. § (2) bekezdésének megfelelően elsődlegesen a 2002. április 26. és a 2007. április 26., majd a 2013. február 12. és a kérelem benyújtásának időpontja, vagyis 2018. február 12. közötti időszak tekintetében kellett vizsgálnia a megszűnés megállapításához szükséges feltételek fennállását. Ennek során figyelemmel kellett lennie arra, hogy a Vt. 75. § (2) bekezdése értelmében a védjegyjogosultat terhelte annak bizonyítása, hogy a védjegyet a 18. § előírásainak megfelelően használta. A kérelem elutasítását ehhez képest azzal indokolta, hogy a korábbi ötéves időszakban megvalósult a védjegynek a védjegyjogosult engedélyén alapuló, s ezáltal a védjegyjogosultnak betudható tényleges használata. A kérelmező megváltoztatási kérelme folytán eljáró elsőfokú bíróság ezzel ellentétesen arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmezett a védjegy tényleges használatát egyik releváns időszak tekintetében sem bizonyította, és a használat elmaradását sem tudta kellőképpen igazolni. A Hivatal határozatát emiatt megváltoztató elsőfokú végzést a másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős végzésével – annak helyes indokaira is utalással – helybenhagyta.

[35] Mindezek összefoglalására azért volt szükség, mert a felülvizsgálati kérelem alapján, a kérelmezett által megjelölt jogszabálysértésekre tekintettel a Kúriának ugyanazokban, a Hivatal és az eljáró bíróságok részéről eltérően megválaszolt, az ügy érdeméhez tartozó kérdésekben kellett állást foglalnia. Közülük elsődlegesen abban, hogy a védjegyoltalom megszűnésének megállapítására irányuló kérelemben feltüntetett korábbi időpontot megelőző ötéves időszakban a kérelmező – a kérelmezett állításának megfelelően – a Vt. 18. § (3) bekezdése szerint, a védjegyjogosult engedélyével használta-e védjegyet. Ez pedig az utóbbi jogszabályhely mellett a felülvizsgálati kérelemben ugyancsak megjelölt Vt. 23. § (1) bekezdésének értelmezését is megkövetelte.

[36] A védjegynek a korábbiakban már hivatkozott Vt. 18. § (1) bekezdésében előírt tényleges belföldi használatának kötelezettsége nem csupán közvetlenül a védjegyjogosult részéről teljesíthető, hanem – a védjegyoltalom megszűnésének megállapítására irányuló kérelem benyújtásakor hatályban volt – Vt. 18. § (3) bekezdése alapján úgy is, hogy arra a védjegyjogosult másnak engedélyt ad. Ez az egyoldalú jognyilatkozat tehát a feltétele annak, hogy a védjegyhasználat a védjegyjogosult részéről történő használatnak minősüljön. Mindez azt is jelenti, hogy az említett joghatás kiváltásához a Vt. 23. § (1) bekezdésében definiált használati szerződés (védjegylicencia-szerződés) megkötésére nincs szükség. Mindazonáltal mindkét esetben figyelemmel kell lenni arra, hogy a Vt. 36/A. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a felülvizsgálati kérelemben is megjelölt, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:4. § (2) bekezdése szerint jognyilatkozat szóban, írásban vagy ráutaló magatartással tehető.

[37] A jogerős végzés indokolása a fentieknek megfelelően, helyesen tartalmazza, hogy a Vt. 18. § (3) bekezdése szerinti engedély mint egyoldalú jognyilatkozat nem azonos a védjegyhasználati szerződéssel. A másodfokú bíróság azonban az elsőfokú bírósággal egyező

álláspontjaként tévesen fejtette ki, hogy ráutaló magatartással engedély nem adható. Az elsőfokú bíróság ugyanis ezzel ellentétben azt rögzítette, hogy a védjegyhasználat ráutaló magatartással is engedélyezhető, de e tekintetben a kérelmezett részéről az alapvető tényállításokat is hiányolta. Helytállónak – az előzőekben idézett Ptk. 6:4. § (2) bekezdése mellett a Ptk. 6:4. § (3) bekezdésével összhangban állónak – az utóbbi, a Hivatal által is követett jogértelmezés minősült, amely a védjegyhasználati engedély mint egyoldalú jognyilatkozat ráutaló magatartással való kifejezését is megengedhetőnek tekintette. A kérelmezett az eljárásban erre alapította a védekezését, az ellenkérelmében tett tényállításai ehhez igazodtak, és azokat – a bizonyítási érdek Vt. 75. § (2) bekezdésében történő meghatározására figyelemmel – neki kellett bizonyítania.

[38] A név cégcsoport történetének releváns elemeit a Hivatal és az elsőfokú bíróság is kellő részletességgel rögzítette. Azok közül kiemelendő, hogy a korábbi specializált gyáregységekből létrehozott gazdasági társaságok az alapításuktól kezdődően a cégnevük vezérszavaként és áruik jelzőjeként használták a „név” szómegjelölést. A kérelmező – a feleknek a Hivatal előtti eljárásban tett egyező előadása szerint – szintén az alapításától használta a cégnevében és a 10. osztályba sorolt orvosi és sebészeti műszerek tekintetében a „név” szómegjelölést és az „M név” ábrás megjelölést. Ehhez képest a védjegyjog megszüntetésének megállapítására irányuló kérelem alapján vizsgálendő korábbi, 2002. április 26. és 2007. április 26. közötti időszak jelentős részében a szóvédjegy jogosultja a név1 Rt. volt, akitől azt a kérelmezett 2007. január 23-án átruházással szerezte meg. Kétségtelen, hogy a védjegynek a jogosultak által ebben az öt évben történt közvetlen és tényleges használatát megállapítani nem lehetett. A kérelmezett azonban ezt nem is állította, ehelyett arra hivatkozott, hogy a védjegyet a kérelmező a védjegyjogosultak engedélyével használta. Az ennek cáfolataként a kérelmező által megjelölt, őt a termékei vonatkozásában a kérdéses védjegy önálló, a védjegyjogosultaktól független használatára feljogosító ún. koegzisztencia megállapodás létrejöttét a rendelkezésre álló adatok valóban nem támasztották alá.

[39] Az elsőfokú bíróságnak ugyanakkor az – a másodfokú bíróság által is osztott – végkövetkeztetése, hogy a kérelmező engedély nélkül, de a védjegyjogosultak részéről tudott és a 2007. április 26-i felszólításig eltúrt módon használta a védjegyet, az alábbiak miatt volt téves. Noha a védjegyhasználat szembeli passzivitás valóban nem elegendő ahhoz, hogy azt ráutaló magatartással kifejezett hozzájárulásnak lehessen tekinteni, az adott esetben az azonos cégcsoportba tartozó védjegyjogosultak és a kérelmező gazdasági kapcsolatát, együttműködését nem a „passzív egymásmellettiesség” jellemezte. Ennek megítélésakor pedig nem önmagában a név1 Rt. részvényesi minőségének vagy a holding általános fogalmának kellett jelentőséget tulajdonítani. Sokkal inkább annak, hogy a név1 Rt. a már önállósult, egymással független gazdasági tevékenységet folytató társaságok esetében is koordinálta az egységes elnevezés, az azt tartalmazó védjegyek használatát. Ezt igazolta az 1993-ban megjelent tájékoztató kiadványa, amely szerint a név csoporthoz tartozó vállalkozások közös jellemzője volt, hogy jogosultak voltak az említett márkanév használatára, és a név1 Rt. a vállalatcsoport tulajdonosi irányítójaként alakította a vállalatcsoport arculatát. A név1 Rt.-nek ugyanezt a szerepét mutatta be a kérelmezetthez intézett, 2003. június 18-i felszólítása, amelyben egyértelművé tette, hogy a védjegyek kizárólag az engedélyével használhatóak. Azt pedig, hogy a kérelmező is ennek megfelelően, a védjegyjogosult engedélyével használta a védjegyeket, a felek között korábban folyamatban volt védjegybitorlási perben tett, a kérelmezett által az adott eljárásban mindvégig hivatkozott nyilatkozata is alátámasztotta. A kérelmező az említett perbeli ellenkérelmében cégnevének és tevékenységi körének az alapító név1 Rt. általi meghatározását még maga is ráutaló magatartással adott védjegyhasználati engedélynek tekintette.

[40] A Kúria fent kifejtett álláspontjával egyező következtetésre jutott egyébként a Fővárosi Ítéltábla a jelen eljárásban szereplő felek között, ugyanezen tényállás alapján, ugyanezen védjegyek törlése iránt indult eljárásban hozott – a Hivatal védjegy törlése iránti kérelmet elutasító határozatainak megváltoztatása iránti kérelmet elutasító elsőfokú végzéseket helybenhagyó – 8.Pkf.25.947/2020/6. és 8.Pkf.25.948/2020/6. számú jogerős végzéseiben, megállapítva a kérelmező védjegyjogosulttól származó engedéllyel történő védjegyhasználatát.

[41] Mindezek alapján a Hivatal a Vt.-nek – a védjegyoltalom megszűnésének megállapítására irányuló kérelem benyújtásakor hatályban volt – 18. § (3) bekezdésének helyes alkalmazásával állapította meg, hogy a 2002. április 26. és 2007. április 26. közötti időszakban a kérelmező a védjegyjogosultak engedélyével használta a kérelemmel érintett szóvédjegyet, ami kizárta a Vt. 30. § (1) bekezdés *d)* pontjában meghatározott, a kérelmező által kért jogkövetkezmény alkalmazását. A megváltoztatási kérelemnek helyt adó elsőfokú végzést helybenhagyó jogerős végzés ezért sérti az előbbi – a felülvizsgálati kérelemben feltüntetett, a jelenleg hatályos Vt. 18. § (5) bekezdésével azonos tartalmú – jogszabályhelyet.

[42] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján a jogerős végzést hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta, és a kérelmező megváltoztatási kérelmét elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[43] 1997. évi XI. törvény (Vt.) 18. § (1) és (3) bekezdés, 23. § (1) bekezdés, 30. § (2) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[44] A védjegy tényleges belföldi használatának kötelezettsége nem csupán közvetlenül a védjegyjogosult részéről teljesíthető, hanem úgy is, hogy arra a védjegyjogosult másnak engedélyt ad.

Záró rész

[45] A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése és a Pp. 364. §-a folytán alkalmazott Pp. 83. § (1) bekezdése szerint, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés *a)* pontjára tekintettel kötelezte a kérelmezőt a kérelmezett részéről felmerült és felszámított 190.500 forint összegű, általános forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú eljárási költség, 9.000 forint megfizetett fellebbezési illetéket és 190.500 forint összegű, általános forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíjat tartalmazó másodfokú eljárási költség, valamint 50.000 forint megfizetett felülvizsgálati eljárási illetékből és 635.000 forint összegű, általános forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

[46] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[47] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Budapest, 2022. szeptember 7.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

